

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 10C/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820200391
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kopina
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8820200391.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Martinom Kopinom v spore žalobcu: Rozhlas a televízia Slovenska, Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 47232480 proti žalovanému: G. J., L.. XX.X.XXXX, L. XXXX/X, E. L. P., o zaplatenie sumy 391,05 eur s prísl., t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 18,56 eur do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a

III. Žalovaný n e m á voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania Krajského súdu v Prešove vedeného pod č. k. 6Co/9/2021.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu dňa 23.9.2020 si žalobca voči žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie 391,05 eur s príslušenstvom a náhradu trov konania vrátane vynaložených nákladov spojených so súdnym konaním.

2. Svoj návrh odôvodnil tak, že žalobca Rozhlas a televízia Slovenska je verejnoprávna inštitúcia zriadená na základe zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska. Žalobca je aktívne vecne legitimovaný na podanie tohto návrhu. Žalovaný je zo zákona platiteľom úhrady za služby verejnosti podľa § 3 písm. a) zákona č. 340/2012 o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska (ďalej len „ZOU“) vo výške 4,64 EUR mesačne podľa § 6 ods. 1. ZOU s periodicitou platenia úhrad mesačná, v zmysle § 7 zákona. Žalobca kontrolou úhrad podľa § 8 ZOU zistil, že žalovaný ku dňu podania návrhu nezaplatil úhradu v zmysle zákona za kontrolované obdobie 1.4.2008 až 30.11.2019. Písomnou výzvou zo dňa 4.11.2019 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie omeškanej úhrady a zaplatenie poštových sadziieb. Žalovaný nezaplatil úhradu a poštovné sadzby v lehote do 30-tich dní od doručenia výzvy, preto je povinný v zmysle § 10 ods. 3 ZOU zaplatiť aj pokutu v sume 17 eur. Dlh žalovaného predstavuje sumu 374,05 eur, ktorý pozostáva z 80 neuhradených mesačných predpisov v kontrolovanom období 1.4.2008 - 30.11.2019. Výška dlhu je súčtom počtu neuhradených predpisov v kontrolovanom období a sadzby pokuty v zmysle § 10 ods. 3 ZOU. Nárok žalobcu na zaplatenie úhrady nie je nárokom, ktorý by vyplýval zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisel so spotrebiteľskou zmluvou ale vyplýva priamo zo ZOU, pričom ide o neekvivalentné plnenie, ktoré sa svojou povahou približuje dani. Podľa § 3 ZOU je osoba platiteľom bez ohľadu na to, či služby žalobcu využíva alebo nie. Spor nemožno považovať za spotrebiteľský podľa § 290 zákona č.160/2015 Z. z. Civilného sporového priadku.

3. O žalobnom nároku súd rozhodol Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 10C/8/2020-21 zo dňa 12.11.2020 tak, že:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 26,28 € a uhradiť náklady spojené s vymáhaním na poštovné v sume 1,85 €, a to všetko do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

III. Žalovaný nemá voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

4. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove Uznesením sp. zn. 6Co/9/2021-41 zo dňa 14.10.2021 rozhodol tak, že vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie zrušil vo výrokoch II. a III. a v tejto časti vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. V zrušujúcom uznesení uviedol, že z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmé ako súd dospel k záveru, že výzvu platiteľa úhrady zo dňa 4.11.2019 vyhodnotil ako výzvu na zaplatenie dvoch úhrad, a to za mesiace apríl 2008 a za november 2019.

6. V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa vecou v zmysle právneho názoru vyjadreného odvolacím súdom, ktorým je súd prvej inštancie viazaný, a to skutočnosťou, ktoré úhrady považuje súd prvej inštancie za neuhradené a v prípade, že sa niektoré z neuhradených úhrad zo strany žalovaného rozhodne zamietnuť, vyjadrí sa aj k prípadnej premlčacej lehote, resp. k spotrebiteľskému charakteru sporu a aplikuje konkrétnu premlčaciu dobu na žalobcom uplatnený nárok. V rámci vykonaného dokazovania zároveň súd prvej inštancie presne, jasne a zrozumiteľne uvedie začiatok plynutia premlčacej lehoty v zmysle Občianskeho zákonníka, s tým, že riadne odôvodní skutočnosť, kedy táto začala plynúť a skončila a zároveň v tejto súvislosti poukáže aj na konkrétne úhrady, ktoré v rámci spotrebiteľského charakteru sporu považuje za premlčané a ktoré za premlčané nepovažuje. Rovnako súd prvej inštancie sa bude zaoberať ustanovením § 10 ods. 2 zákona č. 340/2012 Z. z., kde zákonná formulácia hovorí o povinnosti vyzvať na zaplatenie úhrady do 60 dní od zistenia omeškania, nie odo dňa jeho vzniku. V tomto kontexte bude súd prvej inštancie povinný posúdiť osobitne oba rozličné momenty, a to aj v kontexte posúdenia dôvodovej správy k zákonu č. 340/2012 Z. z., a to konkrétne k ustanoveniu § 10 ods. 2. Pokiaľ sa súd prvej inštancie rozhodne charakter výzvy podľa ustanovenia § 10 ods. 2 zákona č. 40/2020 Z. z. spochybníť, bude povinný k uvedenému uviesť náležité právne posúdenie tohto zákonného ustanovenia.

7. Podľa § 391 ods. 2 Zák. č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

8. V danom prípade je teda predmetom konania zaplatenie sumy 391,05 eur s prísl.. S poukazom k uvedenému súd dňa 12.11.2020 v súlade s § 297 a § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku vyhlásil v danej veci rozsudok bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo uverejnené na úradnej tabuli tunajšieho súdu dňa 29.10.2020.

9. Podľa § 297 CSP, súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa, b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1000,- eur.

10. Keďže boli splnené zákonné podmienky, súd v danej právnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania aj po vrátení veci a to v časti zrušenej a vrátenej na ďalšie konanie nadriadeným súdom.

11. Súd sa opätovne oboznámil s podanou žalobou, listinnými dôkazmi nachádzajúci sa v spise a to prehľad predpisov a úhrad, poštová doručka zásielky adresovaná žalovanej, výzva na zaplatenie nedoplatku, oznámenie o kontrole platenia úhrady, potvrdenie tarifnej ceny za úradnú zásielku Slovenskej pošty.

12. Po oboznámení sa s obsahom listinných dôkazov doložených v spise súd zistil skutkový stav totožne ako je popísaný v podanej žalobe a ako ho súd zistil aj v pôvodnom rozsudku súdu prvej inštancie. Na zistený skutkový stav súd aplikoval nasledovné právne normy:

13. Podľa § 1 ZOU, tento zákon upravuje platenie, vyberanie a vymáhanie úhrady za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania (ďalej len „úhrada“).

14. Podľa § 3 písm. a) ZOU, fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome.

15. Podľa § 4 ods.1 ZOU, vyberateľom úhrady a príjemcom úhrady je Rozhlas a televízia Slovenska. Podľa ods.2 citovaného ustanovenia Rozhlas a televízia Slovenska vedie príjmy z úhrady na samostatnom účte v banke, v pobočke zahraničnej banky alebo v Štátnej pokladnici. Rozhlas a televízia Slovenska vedie v účtovníctve analytickú evidenciu príjmov z úhrady oddelenú od iných príjmov.

16. Podľa § 6 ods. 1 ZOU, platiteľ podľa § 3 písm. a) platí úhradu 4,64 eura za každý aj začatý kalendárny mesiac.

17. Podľa § 7 ods.1 ZOU, povinnosť platiť úhradu vzniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom sa osoba stala platiteľom, a zaniká posledný deň

kalendárneho mesiaca, v ktorom osoba prestala byť platiteľom. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia: Úhrada sa platí mesačne; úhradu za príslušný kalendárny mesiac je platiteľ povinný zaplatiť do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia: Úhradu možno zaplatiť jednorazovo za štvrťrok, polrok alebo rok; platiteľ je povinný zaplatiť úhradu do posledného dňa prvého kalendárneho mesiaca obdobia, za ktoré sa táto úhrada platí.

18. Podľa § 9 ods. 1 ZOU, vyberateľ úhrady na účely výberu úhrady a kontroly platenia úhrady vedie evidenciu platiteľov.

19. Podľa § 10 ZOU, platiteľ, ktorý nezaplatí úhradu podľa § 7, je v omeškaní so zaplatením úhrady. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia ak vyberateľ úhrady zistí, že platiteľ je v omeškaní so zaplatením úhrady, je povinný ho písomne vyzvať do 60 dní od zistenia tejto skutočnosti na zaplatenie tejto úhrady a na zaplatenie poštových sadziieb súvisiacich s odoslaním výzvy na zaplatenie úhrady. Podľa ods.3 citovaného ustanovenia. Ak platiteľ podľa § 3 písm. a) nezaplatí úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia výzvy podľa odseku 2, platiteľ je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu 17 eur.

20. V Dôvodovej správe k § 10 ZOÚ zákonodarca uviedol: Ak vyberateľ úhrady zistí, že platiteľ nezaplatil úhradu, vyzve ho v lehote 60 dní od zistenia tejto skutočnosti na zaplatenie úhrady a poštových sadziieb spojených s odoslaním výzvy na zaplatenie úhrady. Ak platiteľ podľa § 3 písm. a) ani napriek výzve nezaplatí úhradu a poštové sadzby do 30 dní od doručenia výzvy, je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu vo výške 17 eur. Ak na základe výzvy vyberateľa úhrady nezaplatí úhradu a poštové sadzby platiteľ, ktorý je zamestnávateľom, je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu vo výške od 33 eur do 166 eur v závislosti od sadzby nezaplatenej úhrady. Nárok na zaplatenie úhrady je vyberateľ úhrady povinný uplatňovať na súde. Návrh zákona ustanovuje výnimku, kedy vyberateľovi úhrady povinnosť podľa predchádzajúcej vety nevzniká. Ide o prípad ak tak rozhodne generálny riaditeľ Rozhlasu a televízie Slovenska na základe niektorého z dôvodov uvedených v návrhu zákona.

21. V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

22. Podľa § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka, Ak však z povahy zmlúv alebo stranám známeho účelu zmlúv uvedených v odseku 1 pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.

23. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

24. Ako vyplýva z § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

25. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

26. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka).

27. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

28. Podľa §54a Občianskeho zákonníka, Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

29. Podľa §54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred

vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

30. Podľa §100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

31. Podľa §100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

32. Podľa §101 Občianskeho zákonníka, Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

33. Podľa §290 CSP, Spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

34. Podľa §220 ods. 2 CSP, V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

35. Podľa §255 ods. 1 CSP, Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Podľa §255 ods. 2 CSP, Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

37. Podľa §262 ods. 2 CSP, O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. V kontexte čiastočne zrušujúceho Uznesenia Krajského súdu v Prešove 6Co/9/2021 súd vec opätovne prejednal a posúdil a v zmysle právne záväzného záveru vyjadreného v odôvodnení tohto zrušujúceho uznesenia (ods. 17 odôvodnenia) súd tento spor posudzujú ako spotrebiteľský spor (§ 290 a nasl. CSP) vyplývajúci zo spotrebiteľského právneho vzťahu (§ 52 a nasl. OZ). K posúdeniu hmotnoprávneho základu tohto sporu ako spotrebiteľského po zrušení pôvodného rozsudku súdu prvej inštancie nadriadeným súdom súd uvádza nasledovné:

39. Samotný prístup k takejto službe, tiež možno povedať, že je voľným a nepodlieha zaplateniu tohto poplatku ako v prípade napr. zaplatenia poplatku za službu prijímania kódovaných televíznych staníc, kedy až zakúpením príslušného kódovacieho zariadenia možno sledovať takéto televízne vysielanie.

40. Ak by sa mala dať odpoveď na povahu vzťahu čo možno najstručnejšie, tým elementárnym dôvodom na podporu spotrebiteľskej povahy veci je fakt, že aj v prípade RTVS - vysielacej služby ide o službu, a ak ju žalovaná neprijala na obchodné účely (tiež profesiu či zamestnanie), tak ide čisto o spotrebu služby.

41. Samotný fakt, že zákonodarca nezvolil zmluvný systém, napr. povinné zmluvné prijímanie predmetnej vysielacej služby, nemôže byť prekážkou pre to, aby státisíce občanov stratili status konzumentov služby. Naopak, svojim spôsobom legislatívne vnútenie televíznej a rozhlasovej služby je jedna z okolností, ktoré majú potenciál ovplyvniť v budúcnosti posudzovanie obchodných praktík RTVS, či nie sú nekalé. Ako RTVS priznáva, aj keď len sčasti, predsa len aj ona podniká a robí tak v rámci poskytovania služby širokým vrstvám obyvateľstva.

42. Právne predpisy o ochrane spotrebiteľov pred nekalou praxou sú potencionálne vo vzťahu k širokým vrstvám obyvateľstva tými, ktoré dávajú odpoveď o možných spotrebiteľských konzekvenciách vzťahu medzi RTVS a prijímateľmi (konzumentmi) predmetnej transmisijnej služby. Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách nie je pritom jedinou smernicou spotrebiteľského práva.

43. Ide o odvodený záväzok vo vzťahu k verejnoprávnej inštitúcii. Ak by sa aj pripustila možnosť, že nejde o spotrebiteľský vzťah, potom za relevantné treba považovať vzťahy aj len súvisiace. V tomto smere zákon zaraďuje pod režim spotrebiteľského práva nielen spory zo spotrebiteľských zmlúv, ale aj spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou (porov. slovo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou v § 290 CSP).

44. Napriek skutočnosti, že vzťah priamo medzi platiteľom úhrady a RTVS nevznikol tým najbežnejším spôsobom („zmluvou“), nemožno prehliadať skutočnosť, že podmienkou jeho vzniku je uzavretie „štandardnej“ spotrebiteľskej zmluvy. Ak teda tento „pridružený vzťah“ má byť nejakým spôsobom právne posúdený, zrejme musí byť posúdený v súlade s prvotnou zmluvou (o dodávke elektriny), od ktorej sa odvíja a ktorá spotrebiteľskou zmluvou nepochybne je.

45. Záver o spotrebiteľskej povahe právneho vzťahu medzi sporovými stranami podporujú aj argumenty právnej logiky, konkrétne argumentum a contrario. Ak by súd prijal právny záver, v zmysle ktorého RTVS nemá postavenie dodávateľa, poprel by tým judikatúru Súdneho dvora Európskej únie o vymedzení dodávateľa v prípadoch poskytovania služieb verejnoprávnymi korporáciami (napr. C-147/16). Z obsahu súdneho spisu je zároveň zrejmé, že žalovaná nevystupuje v právnom postavení fyzickej osoby, ktorá koná v rámci svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti.

46. K posúdeniu spotrebiteľského základu právnej povahy tohto sporu súd v ďalšom odkazuje na prax súdov, ktorá sa ustálila po vydaní napadnutého a zrušeného rozsudku súdu prvej inštancie (porovnaj napr. uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 20CoCsp/6/2020 zo dňa 29.4.2021, rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 6Co/93/2017 zo dňa 29.5.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 10Co/8/2021 zo dňa 17.6.2021), od ktorej súd nevidí dôvod sa odkloniť. Rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 10Co/8/2021 zo dňa 17.6.2021 dokonca priamo vychádza z premisy consumer povahy obdobného sporu bez toho, aby túto povahu širšie zdôvodňoval, pričom sa hlbšie zaoberá následkami vyplývajúcimi z tejto premisy, a to zákazu vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy podľa §54a Občianskeho zákonníka.

47. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 6Co/93/2017 z 29.5.2018 bol po ustálení spotrebiteľskej povahy sporu potvrdený rozsudok súdu nižšej inštancie, ktorým tento súd úhradu za obdobie viac ako 3 rokov pred podaním žaloby nepriznal, prihliadajúc na všeobecnú premlčaciu dobu podľa predpisov občianskeho práva a ex offo zohľadnenie premlčania §-om 5b Spotrebiteľského kódexu (Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Nálezom Ústavného súdu SR PL.ÚS 11/2016-60 zo dňa 7.2.2018 ale Ústavný súd rozhodol o ústavnej nekonformnosti citovaného §5b Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (jeho nesúlady s čl. 46 ods. 1, v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR). Túto ústavnú nekonformnosť §5b Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa zákonodarcia konvalidoval prijatím novely Občianskeho zákonníka Zákonom č. 343/2018, ktorým sa Občiansky zákonník doplnil o §54a v tomto znení: „Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.“, a to s účinnosťou od 5.12.2018.

48. Zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, zo dňa 7. februára 2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

49. Súd cituje z dôvodovej správy zákonodarcu k tejto novele:

„Zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, zo dňa 7. februára 2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Inštitúty premlčania a preklúzie sú v zásade inštitútmi „jednoduchého práva“, je však namieste používať ich po zohľadnení a vyvážení všetkých hodnôt, ktoré sú dotknuté. Je nesporné, že je prípustné, aby zákonodarcia robil „sektorové výnimky“ pri normovaní obsahu inštitútov súkromného práva s ohľadom na premlčanie či preklúziu, a pre určité typy právnych vzťahov nastavoval jednak rozdielne premlčacie doby (rozlišovanie medzi všeobecnou premlčacou dobou a osobitnými) alebo aj rozdielne právne následky pre nevykonanie práva v určitej dobe (preklúzia podľa § 504 Občianskeho zákonníka).

Pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov. Predkladateľ je presvedčený, že po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlžníka od plnenia záväzku. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t. j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr.

Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle navrhovanej právnej úpravy nemožno platne zabezpečiť, čo však nemá vplyv na výkon zabezpečenia v prípade, ak bolo právo zo spotrebiteľskej zmluvy zabezpečené pred uplynutím premlčacej doby. Zabezpečením v tomto prípade treba rozumieť všetky zabezpečovacie inštitúty upravené v § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka vrátane záložného práva. V tejto súvislosti právna úprava výslovne uvádza, že premlčanie práva zo spotrebiteľskej zmluvy nebráni uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj v prípade, ak ide o premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy (§ 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka). Táto právna úprava zodpovedá platnému právnomu stavu a požiadavke zabezpečenia právnej istoty veriteľov.“

50. Týmto súd reaguje aj na námietku žalobcu v jeho vyjadrení sa k záverom čiastočne potvrdzujúceho a čiastočne zrušujúceho uznesenia krajského súdu, kde popiera princíp sporu ako spotrebiteľského a popiera uplatnený nárok ako nárok vyplývajúci zo spotrebiteľského vzťahu. Súd v tomto kontexte nevidí dôvod odkloniť sa od judikatúry nadriadeného súdu a tento spor považuje za spotrebiteľský a takisto uplatnený nárok žalobcom považuje za nárok vyplývajúci zo spotrebiteľského vzťahu.

51. Súd tak vec opätovne preskúmal, a to predovšetkým výzvou na zaplatenie nedoplatku z 4.11.2019, prehľad platieb žalobcu a prehľad predpisov a platieb predložených žalobcom. Žalobca, tak ako vyplýva z prehľadu platieb ako aj výzvy na zaplatenie nedoplatku si uplatnil nárok na zaplatenie na istine neuhradených úhrad v sume 380,54 eur, kde vo výzve na zaplatenie nedoplatku uvádza, že je v ňom zahrnutý aj predpis za mesiac november 2019. Súd tak hodnotí, že u predmetných úhrad vyplývajúcich zo zákona o úhradách RTVS je každá mesačná úhrada za daný mesiac splatná do konca bežného kalendárneho mesiaca podľa §7 zákona o úhradách. Nakoľko žaloba bola podaná dňa 10.2.2020, splatnosť poslednej nepremiľanej úhrady bola 28.2.2017. Všetky neuhradené úhrady predchádzajúce tomuto dátumu sú premlčané.

52. Ako vyplýva zo žalobcom predloženého prehľadu platieb a prehľadu predpisov a platieb z týchto úhrad, ktoré boli splatné po 28.2.2017 a nie sú premlčané, je zrejmé, že v roku 2017 uhradil žalovaný všetky úhrady riadne a včas. V roku 2018 nezaplatil úhradu za február a máj, ale následne v júni zaplatil sumu 13,92 eur, čo predstavuje trojnásobok úhrady, teda doplatil aj uvedený dlh za február a máj 2018. Ďalej nezaplatil úhradu v júli a auguste 2018. V septembri zaplatil riadnu úhradu v riadne stanovenej zákonnej výške 4,64 eur, ale v októbri a novembri zaplatil po 9,28 eur, čo predstavuje dvojnásobok úhrady, čím dorovnal svoj neuhradený dlh z júla a augusta 2018. Ďalej nezaplatil úhradu v decembri 2018 ani v januári 2019, ale vo februári 2019 zaplatil riadne 4,64 eur a v marci 9,28 eur, čo je opätovne dvojnásobná úhrada, ktorou dorovnal nezaplatený január 2019. Ďalej v apríli a máji 2019 nezaplatil nič, ale v júni zaplatil 4,64 eur a v júli 9,28 eur, čo je dvojnásobná úhrada, čím zároveň dorovnal aj neuhradený máj 2019. V auguste, septembri, októbri a novembri 2019 nezaplatil nič. Ako vyplýva z výzvy na zaplatenie nedoplatku k 30.11.2019 do nej žalobca zahrnul aj predpis za mesiac november 2019. Nakoľko bola žaloba podaná až po tomto dátume 10.2.2020 súd túto úhradu žalobcovi priznáva, ale pôvodným prvostupňovým rozsudkom zo dňa 12.11.2020 boli žalobcovi popri 17 eurovej pokute priznané aj dve úhrady, spolu suma 26,28 eur, čo bolo potvrdené aj čiastočne zrušujúcim, ale v tejto časti potvrdzujúcim Uznesením Krajského súdu, č. k. 6Co/9/2021. V tomto kontexte tak súd hodnotí, že úhrady za október a november 2019 neuhradené zo strany žalovaného boli žalobcovi priznané už týmto

pôvodným a ním odvolaním napadnutým rozsudkom prvej inštancie, ktorý bol potvrdený v tejto časti nadriadeným uznesením krajského súdu. Súd tak hodnotí, že zostávajú štyri nepremiľčané a žalobcovi neuhradené úhrady a to za december 2018, apríl 2019, august 2019 a september 2019. Ide tak o 4x4,64 eur, čo predstavuje spolu sumu 18,56 eur. V tejto časti tak súd žalobe vyhovel a žalobcovi nárok priznal. V prevyšujúcej časti súd poukázal na §54a Občianskeho zákonníka, ktorý zakazuje dodávateľovi finančnej služby v spotrebiteľskom právnom vzťahu vymáhať premiľčaný nárok a s poukazom na v tomto smere už širokú a ustálenú judikatúru Krajského súdu v Prešove, túto premiľčanú časť zamietol.

53. V súlade s právne záväzným záverom krajského súdu vyjadreným v odôvodnení jeho uznesenia súd rozhodol i o trovách konania odvolacieho súdu. V prevažnej miere je v spore úspešný žalovaný a to aj po zrušení a vrátení veci krajským súdom. Žalovaný by tak mal nárok na náhradu trov konania, voči v prevažnej miere neúspešnému žalobcovi. Nakoľko však žiadne trovy konania žalovanému v spore nevznikli, z dôvodu procesnej hospodárnosti mu žiadne trovy súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.